

živeti; in to je način življenja, ki so ga prejeli od svojih prednikov in ki se lahko spreminja le počasi. Do takrat so namreč Indijanci imeli le za del krute prirode, nad katero je imel belec vso pravno oblast.

- 8) Tako je 5. maja 1980 skupina 31 z loki in puščicami oboroženih poglavarjev plemena Xavantes (drž. Mato Grosso) prišla v prestolnico Brasília, in sicer naravnost v palačo FUNAI-a, da bi s predsednikom te organizacije razpravljali o krizi v rezervatu. Zgradbo je obkrožil kordon policajev, „a so ga umaknili, ko je poglavar Anceto opozoril na nevarnost spopada . . .“ (Folha de S. Paulo, 6 de maio de 1980, p. 1.).

MOJCA TERČELJ

POSVETOVANJE „ŠOLE IN MUZEJI“

V Puli je bilo 4. in 5. junija peto posvetovanje na temo „Šole in muzeji“ (sodelovanje muzejev in šol kot oblika vzgojno-izobraževalnega dela).

Že tradicionalno posvetovanje je organiziralo Zgodovinsko društvo Istre (Povijesno društvo Istre Pula) v sodelovanju z Zgodovinskim društvom Reka, Zavodom za prosvetno-pedagoško službo skupščine občine Gospić in Reka, Samoupravno interesno skupnostjo za vzgojo in izobraževanje občine Pula in Arheološkim muzejem Pula, ki je bil tudi gostitelj posvetovanja. Z referati so se srečanja udeležili prosvetni in muzejski delavci iz Pule, Zagreba, Pazina, Buzeta, Reke, Našic, Koprna, Ljubljane, Cetinja in Beograda, da bi izmenjali dosedanje izkušnje medsebojnega sodelovanja, vendar so le štirje od osemnajstih referatov povzemali izkušnje in vidike šol, ostali pa so kazali predvsem na prizadevanja muzejev. Tudi to razmerje kaže na dejansko stanje oblik sodelovanja med šolami in muzeji. To je zaenkrat kljub nekaterim pozitivnim, predvsem pa ustvarjalnim izkušnjam (Prirodoslovni muzej Ljubljana, Pokrajinski muzej Koper, Pomorski muzej Piran, Muzej savremene umetnosti Beograd, Moderna galerija Reka) še vedno stihijsko. Na eni strani se kaže kot izhod v sili za šole, ki zapolnjujejo praznine v učnem procesu z obiski muzejev, in na drugi strani kot potrjevanje komunikativne funkcije muzejev. Pri tem se šola kaže predvsem kot receptor muzeja, muzej pa kot ponudnik tistega, kar ima trenutno na zalogi.

Redki oziroma občasni so skupno načrtovani programi, ki pa najpogosteje dosežejo tisto raven, ko šolska mladina predvsem zbira predmete (primeri pri arheologih, zgodovinarjih in tudi nekaterih etnologih), manj pa je poudarjen vidik raziskovanja (zbiranje vseh vrst virov, njihova ureditev, skupna interpretacija), ki je pomemben del muzejskega in bi moral biti tudi del šolskega dela. Najpogostejša so še vedno predavanja kustosov pred eksponati, ki se jih nihče ne sme dotakniti, poleg tega, da velikokrat sploh niso usklajena (časovno in tematsko) s šolsko snovjo. Zato bi bilo potrebno bolj smiselno načrtovanje, organiziranje in izpeljava šolskih in muzejskih programov z vseh tematskih področij od biologije do zgodovine, umetnostne zgodovine, sodobne likovne ustvarjalnosti, arheologije, etnologije, tematike NOB. To bi zahtevalo večjo odprtost šol, njihovo „desholarizacijo“ in razumevanje muzejev kot vzgojno-izobraževalnih institucij (ne le načelno), torej med pedagogi, prosvetnimi delavci in muzealci vzpostavljeno dvosmerno komunikacijo.

Položaj kaže tudi na premajhno prepoznavanje vloge, ki bi jo lahko imeli muzeji kot sooblikovalci šolskih

programov (tudi na lokalni ravni), in možnosti, ki jih muzej s svojo raziskovalno, varstveno in komunikacijsko dejavnostjo z ustreznimi sredstvi (tehnični pripomočki, načini predstavitve, . . .) in primernim kadrom (muzejski pedagogi oziroma za to angažirani kustosi) lahko ponudi šoli ne zgolj kot popestritev v izobraževalnem procesu, temveč kot program, ki je osmišljeno vključen v šolsko delo. Pogosto neinventivnost muzejev oziroma muzealcev išče opravičilo v pomanjkanju opremljenosti, denarja, kadrov ali pa se skriva za ideološko zapolnjenimi frazami samoobrambe svojega obstoja (nekateri muzeji NOB).

Konkretnih predlogov, razen deklaracij o nujnosti tesnejšega sodelovanja, potrebi po večji finančni pomoči (SIS-i za kulturo in izobraževanje) in „krožka vezilj“ pri Hrvaškem etnološkem društvu, kjer bi „pokazali tradicijo, ki izginja, izvirnost . . .“, ni bilo. Pa tudi samogovor muzealcev v diskusiji je bil brez prisotnosti šolskih delavcev nesmiseln, zato naj bi v prihodnje poskušali razširiti krog udeležencev na tiste, ki bi strokovno in finančno omogočili plodnejše oblike sodelovanja in kvalitetnejše rezultate. Srečanja naj bi bila obogatena tudi s konkretnimi demonstracijami rezultatov, sicer obstaja nevarnost, da se bodo diskusijske izkušnje, predlogi ponavljali še leta.

Nedvomno pa so bili nekateri konkretni primeri dela muzejev s šolsko mladino, ki presegajo „wunderkammer“ izkušnjo muzeja, osvežitev za tiste, ki na to skušnjo še vedno prisegajo. V prvi vrsti gre za prevrednotenje položaja, ki ga imajo muzeji vseh vrst. Muzej mora na sebi lasten način postati šola in prostor aktivnosti, možnosti ustvarjalnosti, pa naj se to dogaja v okviru muzejske stavbe ali zunaj nje v obliki raziskovalnih načrtov, ki jih vodijo muzealci na terenu in se kažejo v vseh stopnjah muzejskega dela od zbiranja do predstavitve.

INGRID SLAVEC